

„Keressünk együtt tavaszi kankalint” - útmutató

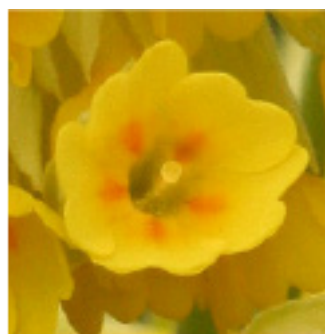
A tavaszi kankalin *Fénykép: Kaarel Kaisel*

Hogyan lehet megkülönböztetni a virágokat?

Nem kell előismeretekkel rendelkeznie a tavaszi kankalinnról; egyszerűen csak fel kell ismerni a növényt a természetben. Maga a megfigyelési folyamat egyszerű, bárki képes rá. Egyszerűen csak rá kell pillantani az egyes megfigyelt egyedek virágára és meg kell határozni, hogy az adott egyed virágai S-változatúak vagy L-változatúak. S-változat esetén kívülről öt porzó látható. L-változat esetén csak egy apró pont látható – ez a bibe. Ha nem tudja megállapítani, hogy éppen porzókat vagy bibét lát, haladjon tovább a következő növényre, amelynél ez egyszerűbben eldönthető. Első pillantásra nehéz lehet megkülönböztetni a porzókat a bibétől, azonban minél több virágra ránéz, annál könnyebbé válik a folyamat.

S-változat

L-változat

A megfigyelés folyamata

A virág típusának megállapításához nem szükséges leszedni a virágot; elég, ha csak felülről rátekinthet. Guggoljon vagy hajoljon a növény fölé, és fordítsa maga felé a virágot. Ügyeljen rá, hogy ne taposson rá a növényre; fontos, hogy a növények épek maradjanak és a megfigyelés ne okozzon kárt a természetben. Válasszon ki a megfigyelésre kiválasztott területen véletlenszerűen (elszórta, amennyire csak lehet) 100 db különböző növényegységet.

A vizsgálatot a következőképpen kezdje:

Mielőtt beleveti magát a természetbe, győződjön meg róla, hogy a keresőcsoport résztvevői közül legalább egyvalakinél van internet-hozzáféréssel rendelkező okostelefon. Ha ez nem megoldható, nyomtassa ki a megfigyelési űrlapot. Miután kiment a szabadba és talált egy helyet, ahol tavaszi kankalinok nőnek, keresse fel a felmérés weboldalát a www.cowslip.science címen és válassza ki a „Megfigyelés” menüpontot. Ne feledje, hogy a természetes és természetközeli élőhelyeken élő tavaszi kankalinokat tanulmányozzuk, úgyhogy ne végezzen megfigyelést a kertek virágágyásaiban nevelt kankalinokon, de olyan parkokban sem, ahol feltehetően ültetett állományok élnek. Lehetőség szerint gyepterületeken, erdőszéleken és erdőkben termő tavaszi kankalinokat keressen. Az útszéli területek szintén nagyszerű megfigyelési terepek. Az eredmények beküldése előtt készítsen fényképet az átvizsgált területről, amelyet a kérdőívvel együtt feltölthet az oldalra.

Ha talált egy megfelelő helyet, kezdje el kitölteni a kérdőívet. Az okostelefon automatikusan meghatározza a helyszínt (amennyiben a helymeghatározási funkció vagy a GPS be van kapcsolva). Lehetőség szerint inkább saját maga határozza meg a helyszínt a tavaszi kankalin térképen. Próbálja meg felmérni, vajon hány tavaszi kankalin lehet a területen. Csupán néhány példányt lát (max. száz), számos növény látható (100-200) vagy a teljes területet befedi a tavaszi kankalinok (200 felett)?

Kezdje el megfigyelni egyesével a kankalinokat. Nézze meg egy egyed virágait és írja le, hogy az adott növényen L-változatot vagy S-változatot lát. Egy egyeden több virág található, de ezeket ne töltsse fel különálló adatként – egy egyedre egy megfigyelés vonatkozzon! Jegyezze meg a kiindulási pontot és minden megfigyelt tavaszi kankalin után lépjen egyet előre, így elkerülheti, hogy ugyanazt a növényt többször is megvizsgálja. Folytassa addig, amíg eléri a 100 db megfigyelt egyedet. Ha a vizsgálati területen nincs ennyi növény, ne aggódjon, egyszerűen írja be megjegyzésként a kérdőívbe, hogy nem volt több növény. Az elemzés során rengeteget segít ez az információ.

Ha többen is kint vannak a területen, próbálják meg felosztani a megfigyelni kívánt területet egymás közt. Az egyik személy kezdhet az egyik sarokban, a másik pedig a másik sarokban, és mielőtt elkezdik, jelöljenek ki egy vonalat, amelyet egyikőjük sem léphet át. Például: „Ettől a kőtől balra én végzek vizsgálatot, te pedig a jobb oldalon vizsgálódsz.” Ha nagy keresőcsapattal érkezett, alakítsanak ki kisebb csoportokat és osszák fel a területet a csoportok között. Az egyik személy egy helyben maradhat és lehet ő az űrlapkitöltő, például megállhat középen és ott feljegyezheti az eredményeket. A megfigyelők bekiabálással jelezhetik, milyen virágfajta (S-változat vagy L-változat) találtak, és a teljes csapat eredményeit egyetlen személy írja.

Keressünk együtt tavaszi kankalint Fénykép Kaarel Kaisel

TEADUSE TIPPKESKUS
ECOLCHANGE
CENTRE OF EXCELLENCE

Euroopa Liit
Euroopa

Eesti
tuleviku heak

Eesti Teadusagentuur
Estonian Research Council

ÖKOLÓGIAI
KUTATÓKÖZPONT

